

HCS D

**Human capital and social
development.**

2026 – volume 20, issue 3

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2026 – 20-jild, 3-son

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA

INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT

UNIVERSITETI

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali

Journal Human capital and social development

Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие

Jurnali

20-jild, 3-son (may) 2026.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Jurnal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023-yil 29-avgustdagi 342/5-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich

Kotib: PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor (Szechenyi Istvan universiteti, Vengriya) Mahendru Mandeep Kaur

PhD, professor (Balikesir universiteti, Balikesir, Turkiya) Blend Ibrahim

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

DSc, professor (Vengriya Qishloq xo‘jaligi va hayotiy fanlar tadqiqot universiteti, Vengriya) Zoltan Lakner

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Eshburiyev Umarbek Rashidovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INTELLEKTUAL RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

G.A.Abduvohidova

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS

HCSD

Correspondence

Abduvohidova Gulshan Akmalovna

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
tadqiqotchisi

Email: gulshanakmalaovna@gmail.com

Received: 28 April 2026

Revised: 11 May 2026

Accepted: 22 May 2026

Published: 31 May 2026

Funding source for publication:

Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya: Xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish korxonalarining raqobatbardoshligi va barqarorligini oshirishning muhim omilidir. Intellektual resurslardan samarali foydalanish xizmat ko'rsatish jarayonlarini optimallashtirishga, innovatsiyalarni rivojlantirishga va mijozlar qoniqishini oshirishga xizmat qiladi. Ushbu maqolada intellektual resurslardan foydalanishni takomillashtirish mexanizmlari ko'rib chiqiladi, ularning xizmat sifatiga ta'siri tahlil qilinadi va samaradorligini oshirish strategiyalari taklif etiladi.

Kalit so'zlar: Xizmat ko'rsatish sohasi, intellektual resurslar, samaradorlik, innovatsiya, raqobatbardoshlik, optimallashtirish, bilimlarni boshqarish, inson kapitali.

УЛУЧШЕНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В СЕКТОРЕ УСЛУГ

Аннотация: Повышение эффективности использования интеллектуальных ресурсов в сфере услуг является важнейшим фактором повышения конкурентоспособности и устойчивости предприятий. Эффективное использование интеллектуальных ресурсов способствует оптимизации сервисных процессов, развитию инноваций и повышению удовлетворенности клиентов. В данной статье рассматриваются механизмы повышения эффективности использования интеллектуальных ресурсов, анализируется их влияние на качество услуг и предлагаются стратегии повышения их эффективности.

Ключевые слова: Сфера услуг, интеллектуальные ресурсы, эффективность, инновации, конкурентоспособность, оптимизация, управление знаниями, человеческий капитал.

IMPROVING MECHANISMS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF INTELLECTUAL RESOURCES IN THE SERVICE SECTOR

Abstract: Improving the efficiency of intellectual resource use in the service sector is a critical factor in enhancing the competitiveness and sustainability of enterprises. Effective use of intellectual resources contributes to the optimization of service processes, the development of innovation, and increased customer satisfaction. This article examines mechanisms for improving the efficiency of intellectual resource use, analyzes their impact on service quality, and proposes strategies for improving their effectiveness.

Keywords: Service sector, intellectual resources, efficiency, innovation, competitiveness, optimization, knowledge management, human capital.

Kirish. Zamonaviy xizmat ko'rsatish sohasi iqtisodiyotning eng jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri bo'lib, uning samaradorligi ko'p jihatdan intellektual resurslardan foydalanish darajasiga bog'liqdir. Intellektual resurslar, jumladan, inson kapitali, bilim va innovatsiyalar xizmat ko'rsatish sifatini oshirish, biznes jarayonlarini optimallashtirish va raqobatbardoshlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Bugungi global iqtisodiy sharoitda xizmat ko'rsatish korxonalarining muvaffaqiyati ularning intellektual resurslardan qanchalik samarali foydalanishi bilan bevosita bog'liqdir. Raqamli texnologiyalar, innovatsion boshqaruv yondashuvlari va bilimga asoslangan strategiyalar xizmat ko'rsatish sifatini oshirish hamda mijozlar talablarini qondirishning asosiy vositalari bo'lib xizmat qiladi. Shu bois intellektual sektor samaradorligini oshirish mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb masala bo'lib qolmoqda.

Ushbu maqolada xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslarning o'rnini, ulardan samarali foydalanish strategiyalari va ularning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri ko'rib chiqiladi. Shuningdek, xizmat ko'rsatish sifatini oshirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar va texnologik vositalarga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan samarali foydalanish mexanizmlarini takomillashtirish orqali xizmatlar sifatini oshirish va korxonalar raqobatbardoshligini mustahkamlashdan iborat. Tadqiqotda xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslarning o'rnini, ularning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri va ushbu resurslardan innovatsion

yondashuvlar orqali foydalanish imkoniyatlari tahlil qilingan. Bundan tashqari, xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamli texnologiyalar va bilimlarni boshqarish tizimlarini qo'llash orqali samaradorlikni oshirish yo'llari o'rganilib, amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Adabiyotlar sharhi. Xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan samarali foydalanish masalasi zamonaviy iqtisodiy va boshqaruv tadqiqotlarining muhim mavzusiga aylandi. Intellektual resurslar, jumladan, inson kapitali, bilimlarni boshqarish, innovatsiyalar va raqamli transformatsiya unumdorlik, raqobatbardoshlik va xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu adabiyotlar sharhida xizmat ko'rsatish sohasidagi intellektual resurslar samaradorligini oshirish mexanizmlari bo'yicha turli qarashlar o'rganiladi. Bir qancha olimlar xizmat ko'rsatishga yo'naltirilgan biznesda intellektual resurslarning ahamiyatini ta'kidlab o'tganlar. Druker (1993) fikriga ko'ra, bilim iqtisodiyoti e'tiborni jismoniy aktivlardan intellektual kapitalga o'tkazish orqali xizmatlarni o'zgartirdi.[8] Intellektual resurslar xizmat ko'rsatish sohasining muvaffaqiyatiga hissa qo'shadigan xodimlarning tajribasi, ijodkorligi, tashkiliy bilimlari va texnologik yutuqlarini o'z ichiga oladi (Edvinsson & Malone, 1997) [9]. Barni (1991) intellektual resurslar xizmat ko'rsatuvchi firmalar uchun barqaror raqobat ustunligini yaratishini ta'kidlagan.[1] U firmalar samaradorlik va innovatsiyalarni maksimal darajada oshirish uchun o'ziga xos bilimga asoslangan strategiyalarni ishlab chiqishlari kerakligini taklif qildi. Xuddi shunday, Botis (1998) intellektual

kapital, jumladan, inson, tuzilmaviy va munosabat kapitali xizmat ko'rsatuvchi firmalarning uzoq muddatli muvaffaqiyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatishini ta'kidladi.[4] Bilimlarni boshqarish intellektual resurslarni optimallashtirishning asosiy mexanizmidir. Nonaka va Takeuchi (1995) tashkilotlarda bilimlar qanday yaratilishi va uzatilishini tushuntiruvchi SECI modelini taqdim etdilar[12]. Ularning tadqiqotlari shuni ta'kidlaydiki, xizmat ko'rsatuvchi firmalar samaradorlikni oshirish uchun uzluksiz bilim almashish jarayonlarini osonlashtirishi kerak.

Innovatsiya intellektual resurslardan foydalanishning yana bir muhim jihatidir. Shumpeter (1934) innovatsiyalarni iqtisodiy o'sishning harakatlantiruvchi kuchi sifatida ta'riflab, xizmat ko'rsatuvchi firmalar raqobatbardosh bo'lish uchun yangi texnologiyalar va biznes modellarini o'zlashtirishi kerakligini ta'kidlaydi[15]. Chesbrough (2003) tomonidan ochiq innovatsiyalar bo'yicha o'tkazilgan tadqiqot xizmat ko'rsatish innovatsiyalarini takomillashtirish uchun hamkorlik va tashqi bilimlarni o'zlashtirish zarurligini ta'kidlaydi[6].

Raqamlashtirish xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslarni boshqarish usulini tubdan o'zgartirdi. Brynjolfsson va McAfee (2014) sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili va avtomatlashtirish qaror qabul qilish va operatsion jarayonlarni soddalashtirish orqali intellektual resurslar samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ta'kidladilar[5]. Davenport va Prusak (1998) bilimga asoslangan texnologiyalar xizmat ko'rsatish va mijozlar mamnuniyatini qanday oshirishini batafsil tahlil qildilar[7].

Westerman et al. (2014) kabi so'nggi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli transformatsiya nafaqat intellektual resurslarni taqsimlashni optimallashtiradi, balki tashkilotlarda uzluksiz o'rganish va moslashishni ham rag'batlantiradi[19]. Raqamli platformalar va sun'iy intellektga asoslangan qaror qabul qilishni qo'llab-quvvatlash tizimlariga sarmoya kiritayotgan xizmat ko'rsatuvchi firmalar o'zlarining intellektual kapitalini maksimal darajada oshirishi mumkin.

Intellektual resurslar samaradorligini oshirishda inson kapitali asosiy rol o'ynaydi. Bekker (1964) inson kapitaliga sarmoya kiritish tushunchasini kiritib, ta'lim, o'qitish va ko'nikmalarni rivojlantirish tashkilot samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatishini ta'kidladi[2]. Bundan tashqari, Argyris va Scho'n (1978) tashkiliy o'rganish konsepsiyasini taklif qilib, firmalar uzoq muddatli samaradorlikni ta'minlash uchun o'rganish madaniyatini yaratishi kerakligini ta'kidladilar. Garavan va boshqalar (2001)[10] hamda Birasnav (2014) [3] tomonidan o'tkazilgan zamonaviy tadqiqotlar shuni tasdiqlaydiki, xizmat ko'rsatuvchi firmalarda intellektual resurslar samaradorligini oshirish uchun strategik inson resurslarini boshqarish, yetakchilikni rivojlantirish va xodimlarni jalb qilish muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotlarda ko'rsatilishicha, xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslar samaradorligini oshirish ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi. Bilimlarni samarali boshqarish, doimiy innovatsiyalar, raqamli transformatsiya va inson kapitalini rivojlantirish muhim mexanizmlardir. Kelajakdagi tadqiqotlar intellektual resurslarni optimallashtirishni yanada takomillashtirish maqsadida ushbu mexanizmlarni sun'iy intellekt va

blokcheyn kabi yangi texnologiyalar bilan integratsiya qilishga qaratilishi lozim.

Tadqiqot metodologiyasi:

Mazkur tadqiqotda xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini tahlil qilish va takomillashtirish maqsadida qiyosiy tahlil, statistik va ekonometrik tahlil, ekspert so'rovi va intervyular, SWOT tahlili va turli uslubiy yondashuvlardan foydalanildi.

Ushbu usullarning kombinatsiyasi xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish bo'yicha yaxlit nuqtai nazarni taqdim etdi, bu esa siyosatchilar va biznes rahbarlari uchun strategik tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi.

Tahlil va natijalar muhokamasi.

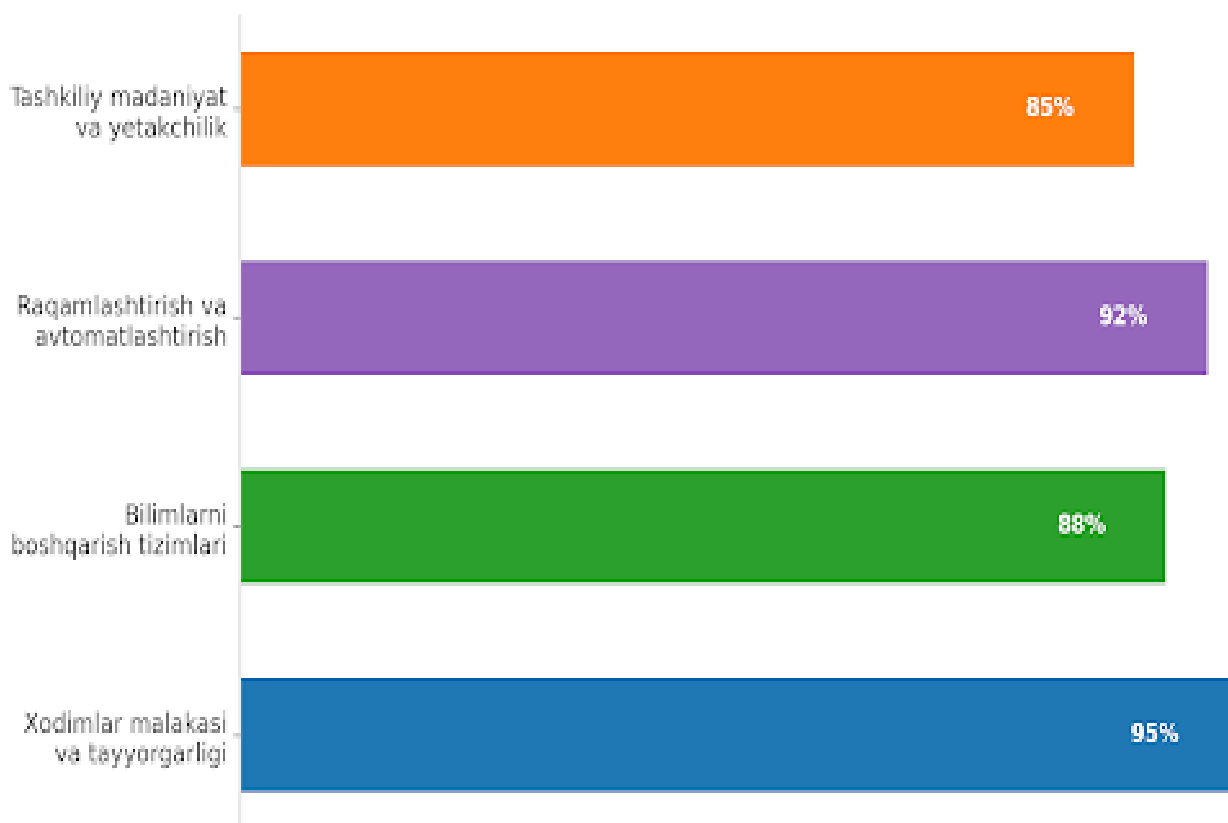
Tadqiqotda turli ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish va asosiy takomillashtirish mexanizmlarini aniqlash orqali xizmat

ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini baholashga e'tibor qaratildi. Natijalar tadqiqotda qo'llanilgan uslubiy yondashuvlar asosida tuzilgan.

Statistik ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, intellektual resurslar, jumladan, inson kapitali, bilimlarni boshqarish va texnologik innovatsiyalar unumdorlik hamda xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Biroq, bilim uzatish mexanizmlarining zaifligi, tegishli o'quv dasturlarining yo'qligi va raqamli texnologiyalardan to'liq foydalanmaslik kabi samarasizliklar asosiy muammolar sifatida qayd etildi.

Tadqiqotda ekonometrik modellash natijalariga ko'ra har bir omilning intellektual resurslarni optimallashtirish va xizmat ko'rsatish samaradorligini oshirishdagi o'rni (shartli foiz ko'rsatkichlarida):

Xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanishga ta'sir etuvchi asosiy omillar (Ekonometrik tahlil natijalari)

Turli mamlakatlardagi xizmat ko'rsatishga yo'naltirilgan korxonalarining qiyosiy tahlili shuni ko'rsatdiki, rivojlangan iqtisodiyotlarda intellektual resurslarni boshqarishning yaxshi yo'lga qo'yilgan asoslari mavjud bo'lsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda inson kapitalini rivojlantirish va texnologik moslashuv muammolari mavjud.

Aniqlangan eng yaxshi amaliyotlarga quyidagilar kiradi:

- Sun'iy intellektga asoslangan mijozlarni qo'llab-quvvatlash tizimlarini joriy etish

- Hamkorlikda bilim almashish platformalarini yaratish

- Uzlaksiz ta'lim va ko'nikmalarni rivojlantirish dasturlarini joriy etish

SWOT tahlili xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanish bilan bog'liq kuchli, zaif tomonlar, imkoniyatlar va tahdidlar haqida ma'lumot beradi.

2-jadval

Ichki / Tashqi omillar	Ijobiy ta'sir etuvchi omillar	Salbiy ta'sir etuvchi omillar
Ichki muhit (Tashkilotning o'ziga bog'liq)	KUCHLI TOMONLARI (Strengths) - Malakali ishchi kuchining mavjudligi. - Zamonaviy raqamli vositalar bilan ta'minlanganlik. - Innovatsiyalarni yaratish va joriy etish uchun yuqori salohiyat.	ZAIF TOMONLARI (Weaknesses) - Xodimlarning malakasini oshirish va tayyorlashga ajratiladigan sarmoyaning kamligi. - Ichki tizimda raqamli o'zgarishlar va islohotlarga bo'lgan qarshilik.
Tashqi muhit (Bozor va texnologiya)	IMKONIYATLAR (Opportunities) - Sun'iy intellekt (AI) texnologiyalariga asoslangan xizmatlar bozorining jadal o'sishi. - Xalqaro miqyosda global hamkorlik aloqalarini o'rnatish salohiyati.	TAHDIDLAR (Threats) - Texnologiyalarning juda tez eskirishi xavfi. - Bozorda to'liq avtomatlashtirilgan tayyor yechimlar va raqobatchilarning ko'payishi.

Ushbu SWOT tahlili shuni ko'rsatadiki, sohadagi **kuchli innovatsion salohiyatdan** samarali foydalanish uchun, eng birinchi navbatda, ichki **zaiflikni (sarmoya cheklanganligi va o'zgarishlarga qarshilikni)** bartaraf etish lozim. Shundagina tashqi muhitdagi **Sun'iy intellekt imkoniyatlaridan** unumli foydalanib, **texnologik eskirish tahdidining** oldini olish mumkin bo'ladi.

Natijalar asosida xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanishni yaxshilash uchun bir qator strategiyalar taklif etildi: bilimlardan foydalanish imkoniyati va samaradorligini oshirish uchun sun'iy intellektga asoslangan qaror qabul qilishni qo'llab-quvvatlash tizimlarini ishlab chiqish, ishchi kuchining moslashuvchanligi va innovatsion salohiyatini oshirish, tashkilotlarda

intellektual kapital oqimini optimallashtirish uchun raqamli transformatsiya va bilim almashish platformalarini ilgari surish, innovatsiyalarga asoslangan ish madaniyatini shakllantirish uchun rahbarlik strategiyalarini takomillashtirish.

Tadqiqot xizmat ko'rsatish sohasining o'sishi va samaradorligini oshirishda intellektual resurslarning muhim rolini ta'kidlaydi. Bilimlarni boshqarishdagi bo'shliqlar, xodimlarni tayyorlashning cheklanganligi va raqamli texnologiyalarni sekin joriy etish kabi asosiy muammolarni bartaraf etish orqali xizmat ko'rsatish korxonalari o'z samaradorligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Zamonaviy xizmat ko'rsatish iqtisodiyotida intellektual resurslardan maksimal darajada foydalanish uchun sun'iy intellektga asoslangan yechimlarni joriy etish, innovatsiyalarni rag'batlantirish va xodimlarni rivojlantirishga sarmoya kiritish muhim ahamiyatga ega.

Intellektual resurslar - inson kapitali, bilimlarni boshqarish va raqamli vositalar - unumdorlik va xizmat ko'rsatish sifatining asosiy omillari hisoblanadi. Bilim almashishning samarali tizimlari va xodimlarni uzluksiz o'qitish xizmat ko'rsatish sohasi samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Ushbu natijalar avvalgi tadqiqotlar bilan mos keladi, bu esa intellektual kapitalga sarmoya kiritadigan tashkilotlarda innovatsiyalar darajasi va mijozlar qoniqishi yuqori bo'lishini ko'rsatadi. Intellektual resurslarning muhimligi tan olinganiga qaramay, ulardan optimal foydalanishga bir qator muammolar to'sqinlik qilmoqda: o'zgarishlarga qarshilik - ko'plab tashkilotlar, ayniqsa rivojlanayotgan

iqtisodiyotlarda, raqamli texnologiyalar va bilimlarni boshqarishning yangi strategiyalarini qabul qilishga ikkilanmoqda. Xodimlarni rivojlantirishga sarmoya kiritishning yetishmasligi - Xizmat ko'rsatish sohasidagi ba'zi korxonalar xodimlarni o'qitish va malakasini oshirishga uzoq muddatli sarmoya kiritishdan ko'ra qisqa muddatli moliyaviy maqsadlarni ustuvor deb biladi. Bilimlarni uzatishning samarasiz mexanizmlari - To'g'ri bilim almashish platformalari bo'lmasa, qimmatli tajriba kam qo'llaniladi, bu esa qaror qabul qilish va innovatsiyalarda samarasizlikka olib keladi. Texnologik to'siqlar - Raqamli transformatsiya hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lsa-da, ko'plab kompaniyalar ilg'or sun'iy intellekt va avtomatlashtirish vositalarini joriy etishga to'sqinlik qiluvchi moliyaviy va infratuzilmaviy cheklovlarga duch kelmoqda.

Muhokamada xizmat ko'rsatish korxonalari uchun intellektual resurslarni boshqarish strategiyalarini optimallashtirish zarurati dolzarb ekanligi ta'kidlanadi. O'zgarishlarga qarshilik ko'rsatish va ta'limga cheklangan investitsiyalar kabi muammolar saqlanib qolayotgan bir paytda, raqamli yechimlarni joriy etish, bilim almashish madaniyatini shakllantirish va xodimlarni rivojlantirishga ustuvorlik berish samaradorlikni sezilarli darajada oshirishi mumkin. Kelajakdagi tadqiqotlar xizmat ko'rsatish sohasida intellektual resurslardan foydalanishni yanada rivojlantirish uchun sun'iy intellekt va raqamli bilimlarni boshqarish sohasidagi yangi tendensiyalarni o'rganishi lozim.

Xulosa va takliflar. Ushbu tadqiqot xizmat ko'rsatish sohasida samaradorlik, innovatsiya va raqobatbardoshlikni oshirishda

intellektual resurslarning hal qiluvchi rolini ta'kidlaydi. Natijalar shuni tasdiqlaydiki, inson kapitali, bilim va raqamli texnologiyalarni samarali boshqarish xizmat ko'rsatish sifati va operatsion samaradorlikni sezilarli darajada yaxshilaydi. Inson tajribasi, bilim almashish mexanizmlari va raqamli vositalar xizmat ko'rsatish sohasidagi unumdorlik va innovatsiyalarning asosiy harakatlantiruvchi kuchidir. Ushbu sohalarga sarmoya kiritgan tashkilotlar yuqori samaradorlik va mijozlar qoniqishiga erishadilar. O'zgarishlarga qarshilik ko'rsatish, xodimlarni tayyorlashga yetarli darajada sarmoya kiritmaslik va bilimlarni boshqarishning zaif asoslari kabi to'siqlar intellektual resurslarning to'liq salohiyatini cheklaydi.

Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish korxonalarini sun'iy intellektga asoslangan qaror qabul qilishni qo'llab-

quvvatlash tizimlarini joriy etish, uzluksiz ta'limni rag'batlantirish, innovatsiya madaniyatini shakllantirish va raqamli transformatsiya tashabbuslarini qabul qilish orqali intellektual resurslardan foydalanishni oshirishi mumkin. Xizmat ko'rsatish sohasi rivojlanishda davom etar ekan, sun'iy intellekt, avtomatlashtirish va katta ma'lumotlar tahlili integratsiyasi intellektual resurslarni boshqarishni optimallashtirishda muhim rol o'ynaydi.

Xulosa qilib aytganda, xizmat ko'rsatish sohasining samaradorligini oshirish uchun intellektual resurslardan foydalanish mexanizmlarini takomillashtirish zarur. Innovatsiyalarni joriy etish, xodimlarni rivojlantirishga sarmoya kiritish va raqamli vositalardan foydalanish orqali korxonalar barqaror raqobatbardosh ustunliklar yaratishi va uzoq muddatli muvaffaqiyatga erishishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Drucker, P. Samarali rahbar. Nyu-York: Harper & Row, 1967. 286 b.
2. Porter, M. E. Raqobatdagi ustunlik: Yuqori natijalarga erishish va uni saqlab qolish. Nyu-York: Free Press, 1985. 557 b.
3. Nonaka, I., Takeuchi, H. Bilimga asoslangan kompaniya: Yaponiya kompaniyalari innovatsiyalar dinamikasini qanday yaratadi. Oksford: 1995. 284 b.
4. Barney, J. Firma resurslari va barqaror raqobatdagi ustunlik // Journal of Management. 1991. J. 17, № 1. 99–120-b.
5. Grant, R. M. Raqobatdagi ustunlikning resursga asoslangan nazariyasi: Strategiyani shakllantirish uchun ta'sirlar // California Management Review. 1991. J. 33, № 3. 114–135-b.
6. Edvinsson, L., Malone, M. S. Intellektual kapital: Kompaniyaning yashirin aqliy salohiyatini topish orqali uning haqiqiy qiymatini ro'yobga chiqarish. Nyu-York: HarperBusiness, 1997. 225 b.
7. Sveiby, K. E. Yangi tashkiliy boylik: Bilimga asoslangan aktivlarni boshqarish va o'lchash. San-Fransisko: Berrett-Koehler, 1997. 220 b.
8. Prahalad C. K., Hamel G. Korporatsiyaning asosiy kompetensiyasi // Harvard Business Review. 1990. 68-jild, 3-son. 79–91-b.
9. Stewart T. A. Intellektual kapital: Tashkilotlarning yangi boyligi. Nyu-York: Doubleday, 1997. 278 b.
10. Teece D. J. Dinamik qobiliyatlar va strategik boshqaruv // Strategic Management Journal. 1997. 18-jild, 7-son. 509–533-b.

CONTENTS

1	Muxammedov Murod Muxamedovich	4-10
	PUL-KREDIT SIYOSATINING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI VA UNING SAMARADORLIGI	
2	Safin Farid Gubaydullayevich, Safin Farid Gubaydullayevich, Qobulov Dilshod Qodir o'g'li	11-19
	QIYOSIY YONDASHUV BILAN OBYEKT QIYMATINI BAHOLASHNING ISHONCHLILIGI VA ANIQLIGI MASALASI	
3	Muxammedova Zarina Murodovna	20-26
	IPOTEKA MOLIIYAVIY INSTRUMENTLARI BOZORINING ISHLASH TAMOIYILLARI VA RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	
4	Teshayev Shaxro'z Anvar o'g'li	27-31
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLINING MUNOSIB MEHNAT MIGRATSIYASI JARAYONLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	
5	Latipova Shaxnoza Maxmudovna	32-41
	AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH	
6	Berdiyev Anvar Abduraxmonovich, Ziyodullayev Navruzbek Botir o'g'li	42-49
	AHOLI DAROMATLARINI TARTIBGA SOLISHDA SOLIQ MEXANIZMLARINING AHAMIYATI	
7	Jin Bochen	50-54
	RURAL E-COMMERCE AND TECHNOLOGICAL INNOVATION: LESSONS FROM CHINA AND UZBEKISTAN	
8	Nasimov Ikrom Khusanovich	55-65
	O'ZBEKISTONDA KO'P O'LCHOVLI KAMBAG'ALLIKKA QARSHI KURASH STRATEGIYASI VA METODOLOGIYASI	
9	Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	66-69
	O'ZBEKISTONDA OILAVIY TURIZM TADBIRKORLIGI UCHUN RAQAMLI INNOVATSIYA STRATEGIYALARI	
10	Nasimov Ikrom Khusanovich, Rieznik Stanislav	70-74
	MAHALLA-CENTERED COOPERATIVES AS A MECHANISM FOR SUSTAINABLE GROWTH AND LOCAL ENTREPRENEURSHIP IN UZBEKISTAN: LESSONS FROM SOUTH KOREA'S SAEMAUL AND NACF	
11	Shakarov Farrux Narqul o'g'li	75-82
	MARKAZIY BANKNING PUL-KREDIT SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI (GERMANIYA, XITOIY VA YAPONIYA TAJRIBALARI ASOSIDA)	
12	Ibroximova Nafosat Abdusattor qizi	83-92
	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA INSON KAPITALINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI	
13	Vakhobov Zafarjon Tolibjonovich	93-99
	A THREE-COMPONENT MODEL FOR ASSESSING THE SOCIO-ECONOMIC IMPACT OF DESTINATION BRANDING: EVIDENCE FROM SAMARKAND	
14	Kadirova Shaxnoza Ilhomovna	100-105
	IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA SANOAT KORXONALARINI SAMARALI BOSHQARUV USULLARI VA ULARNING MEXANIZMLARI	

15	Abduvohidova Gulshan Akmalovna	106-112
	XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INTELLEKTUAL RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	
16	Ахмедова Азиза Тохировна	113-120
	УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВО-ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТЬЮ КАК МЕХАНИЗМ ТРАНСФОРМАЦИИ ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНКУРЕНТНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА	
17	Hashimova Madina Muratkhanovna	121-127
	HUDUDUY MADANIY MEROS OBEKTLARINI BOSHQARISH VA MUHOFAZA QILISHDA INTEGRATSIYALASHGAN STRATEGIYALAR	
18	Ibragimova Nilufar Ziyadullayevna, Absamatova Nafisa Shovkat qizi	128-134
	GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHINING KADRLAR RAQOBATBARDOSHLILIGIGA TA'SIRI.	
19	Alibekova Saodat Lapasovna, Anorboyev Dilshod	135-142
	INSON KAPITALIGA INVESTITSIYA KIRITISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	
20	Irkinboyev Akmal G'ayrat o'g'li	143-149
	IJTIMOY-IQTISODIY O'ZGARISHLAR SHAROITIDA ISH BILAN BANDLIKNI MOSLASHUVCHAN DARAJASINI BAHOLASH	
21	Azizova Nilufar Ikrom qizi, Asrorqulov Asilbek Urol o'g'li	150-158
	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XIZMAT KO'RSATISH SOHALARIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNI VA AHAMIYATI	
22	Ibragimova Nilufar Ziyadullayevna, Mirzamuratov Ruslan Kurbanbay o'g'li	159-164
	RAQAMLI LOGISTIKADA BLOKCHEYN TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA ISTIQBOLLARI	
23	Odiljonov Alibek Akmaljon o'g'li	165-172
	MEHNAT BOZORIDA ISHCHI KUCHI SIFAT KO'RSATKICHLARINI ANIQLASH YO'LLARI	
24	Sultanova Nigina Utkurovna	173-180
	MEHMONDO'STLIK INDUSTRIYASIDA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI	
25	Abduvaliyev Abdurahim Salim o'g'li	181-186
	RAQAMLI MARKETING VOSITALARINING GASTRONOMIK TURIZM RIVOJIGA TA'SIRI VA UNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA)	
26	Хотамкулова Мадина Санжар кизи	187-191
	ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧАСТНИКОВ ФИНАНСОВОГО РЫНКА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ ПОСРЕДСТВОМ ФИНАНСИРОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ ПУТЁМ ЭМИССИИ АКЦИЙ	
27	Ye Hanlong	192-196
	SUCCESSFUL EXPERIENCES AND POLICY IMPLICATIONS OF THE SHANGHAI FREE TRADE ZONE FOR DEVELOPING COUNTRIES	
28	Ernazarov Ortiq Eshnazarovich, Sh.S.Saidov	197-202
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARI AUDITI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	

29	Hao Xiaohui	203-213
	ORGANIZATIONAL-ECONOMIC MECHANISMS AND DESTINATION COMPETITIVENESS IN THE CONTEMPORARY MEDICAL TOURISM MARKET	
30	Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	214-220
	INNOVATSION IQTISODIY SHAROITIDA TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH: MADANIY-TARIXIY TURIZM MISOLIDA	
31	Nigmatova Malika Baxtiyorovna	221-226
	O'ZBEKISTONDA TA'LIM TURIZMINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH: NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR	
32	Narzikulov Dilshod Rustamovich	227-235
	MAHALLIY HUDUDLARDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA EKOLOGIK JIHATLARI: JAHON TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON UCHUN ILMIY-AMALIY TAVSIYALAR	
33	B.M.Boboqulov , S.B.Sharipov , Sh.Sh.Jo'rayev	236-244
	MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATI TAHLILI	
34	Sirojiddinova Shahrizoda Davronovna	245-252
	BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA STRATEGIK BOSHQARUVNING INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	
35	Abduganiyev Abdulaziz Alisher o'g'li	253-259
	FINANCIAL ENGINEERING AND ITS INTRODUCTION TO THE CAPITAL MARKET OF UZBEKISTAN	
36	Erbo'tayev Azimjon Qaxromon o'g'li	260-268
	AGROTURISTIK XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARIGA OID ILMIY NAZARIYALAR VA KONSEPTUAL YONDASHUVLAR	
37	O.E.Ernazarov, Sh.S.Saidov	269-274
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARI AUDITI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	
38	Xolbayeva Marguba Kazokboyevna	275-282
	XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA TADBIRKORLIK SUB'EKTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI	
39	Rabbimov Muxriddin Musoqul o'g'li	283-289
	MAMLAKATIMIZDA PUL-KREDIT SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	
40	Sirojiddinova Shahrizoda Davronovna	290-295
	TURIZM SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH ORQALI XIZMATLAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	